

Schoolondersteuningsprofiel Sg Spieringshoek

april 2018 - april 2022

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Algemene gegevens.....	3
2.1 Contactgegevens	3
2.2 Onderwijsvisie/schoolconcept	3
2.2.1 Identiteit	3
2.2.2 Missie.....	3
2.2.3 Visie	3
3 Basisondersteuning	4
3.1 Uitgangspunten	4
3.1.1 Aannamebeleid	4
3.1.2 Een effectief leerlingvolgsysteem	4
3.1.3 Integratie van onderwijs en ondersteuning	5
3.1.4 Testen en onderzoeken	5
3.1.5 Volgen van de ondersteuningsroute vanuit het Samenwerkingsverband	5
3.1.6 Evaluatie en bijstellen van de ondersteuning en begeleiding.....	6
3.2 Preventieve en licht-curatieve interventies	6
3.2.1 De tweedelijnsondersteuning	6
3.2.2 De derdelijnsondersteuning	10
3.3 Het pestprotocol.....	10
4 Onderwijsondersteuning en begeleidingsstructuur.....	11
4.1 Algemene structuur	11
4.1.1 De eerstelijnsondersteuning	11
4.2 Competentieontwikkeling op het gebied van leerlingondersteuning.....	13
4.3 Het Casusoverleg.....	14
5 Planmatig werken.....	14
6 Kwaliteit.....	15
7 Conclusie en ambities.....	15
7.1 Betere integratie van onderwijs en ondersteuning	15
7.2 Ontwikkeling en uitvoering taalbeleid	16
7.3 Proactief mentoraat: versterking oudercontact	16
8 Tot slot.....	16

1 Inleiding

De Wet Passend Onderwijs geeft aan dat iedere school een schoolondersteuningsprofiel (artikel 1, lid 2) moet hebben. De school beschrijft hierin welke ondersteuning de school kan bieden en hoe deze ondersteuning is georganiseerd.

De school voldoet aan de basisondersteuning zoals die in het samenwerkingsverband is afgesproken. Het schoolondersteuningsprofiel maakt duidelijk of en waarin de school zich specialiseert (de extra ondersteuning).

Het profiel wordt voor een periode van vier jaar vastgesteld door het bevoegd gezag. De medezeggenschapsraad van de school heeft een adviesrecht bij de vaststelling.

Alle schoolondersteuningsprofielen van de scholen in het samenwerkingsverband samen zorgen voor een dekkend aanbod, zodat alle leerlingen passend onderwijs kunnen krijgen.

2 Algemene gegevens

2.1 Contactgegevens

Scholengemeenschap Spieringshoek
Van der Bruggenlaan 2
3118 LA Schiedam

Telefoon: 010 – 470 64 22

Email: info@spieringshoek.nl

Website: www.spieringshoek.nl

2.2 Onderwijsvisie/schoolconcept

2.2.1 Identiteit

Scholengemeenschap Spieringshoek is een school voor havo, atheneum en gymnasium. Vanuit onze open katholieke identiteit staat gemeenschapszin voorop. Dit uit zich in oog hebben voor elkaar en ieders eigenheid. We voelen en nemen verantwoordelijkheid voor onszelf en elkaar. Vanuit deze sfeer van verbinding zorgen we ervoor dat Spieringshoek een veilige school is, waarin we vanuit vertrouwen samen leren, werken en groeien.

2.2.2 Missie

Wij leiden onze leerlingen op tot zelfstandige en verantwoordelijke burgers. De maatschappij verandert in hoog tempo en we willen onze leerlingen daarop zo goed mogelijk voorbereiden. We richten ons op het verwerven van kennis en op het opdoen van vaardigheden die hen in staat stellen om als verantwoordelijke burgers de maatschappij vorm te geven, nu en in de toekomst.

2.2.3 Visie

Sg Spieringshoek biedt leerlingen onderwijs, begeleidt en inspireert hen, zodat zij zich in de volle breedte kunnen ontwikkelen. Ze ontwikkelen zich in hun leerproces, hun persoonlijke groei en als waardevol lid van de maatschappij.

Drie bouwstenen zijn cruciaal voor duurzaam en toekomstbestendig onderwijs voor de nieuwe generaties: gemeenschapszin, autonomie en aansluiting bij persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden. Deze drie kernwaarden geven aan van waaruit wij onze koers bepalen.

3 Basisondersteuning

3.1 Uitgangspunten

Als een leerling toegelaten wordt op Spieringshoek krijgt hij/zij –voor zover het binnen het vermogen van de school ligt- ondersteuning en indien nodig. Belangrijk is dat problemen tijdig gesignaleerd worden, omdat de ondersteuning dan op tijd geboden kan worden. Daartoe is een proactief mentoraat en een goed contact tussen school, leerling en ouders erg belangrijk.

De school heeft een ondersteuningsstructuur ontwikkeld die verder gaat dan de standaard begeleiding die iedere leerling ten dienste staat. Binnen de school is een aantal ondersteuningspecialismen aanwezig voor leerlingen die specifieke extra ondersteuning nodig hebben. Indien er binnen de school geen mogelijkheid voor ondersteuning is, wordt de leerling naar ondersteuning buiten de school begeleid. Spieringshoek werkt daarin samen met de externe partners om zo een effectieve ondersteuningsstructuur te kunnen bieden.

De inrichting van de ondersteuning op onze school is gebaseerd op een aantal uitgangspunten dat essentieel is voor de school om een goed ondersteuningsbeleid te kunnen voeren:

- een goed aannamebeleid
- een effectief leerlingvolgsysteem
- een geïntegreerd onderwijs- en ondersteuningsbeleid
- de inzet van testen en onderzoeken
- volgen van de ondersteuningsroute vanuit het Samenwerkingsverband
- evaluatie en bijstellen van de ondersteuning en begeleiding

3.1.1 Aanneembeleid

Op Spieringshoek worden leerlingen aangenomen in de heterogene brugklas als het advies havo of hoger is. Voor de gymnasium brugklas moet er minimaal vwo in het schooladvies staan.

De leerlingen kunnen verder kiezen voor het Technasium of de sportklas.

Voor leerlingen die tussentijds instromen geldt dat er voor de definitieve plaatsing contact wordt opgenomen met de school van herkomst.

Tijdens de warme overdracht worden toekomstige leerlingen met de basisscholen besproken. Ook bij tussentijdse instroom vanuit een andere middelbare school is er onderling contact. Dat geldt zowel voor leerlingen die vanuit een andere school op Spieringshoek instromen, als voor leerlingen die vanuit Spieringshoek naar een andere school gaan.

3.1.2 Een effectief leerlingvolgsysteem

Indien een leerling op school is aangenomen, is het belangrijk zijn of haar welzijn en ontwikkeling zo goed mogelijk te volgen. Een voorwaarde om de ontwikkeling van de leerling goed te kunnen begeleiden, is een effectief leerlingvolgsysteem. We streven naar een leerlingvolgsysteem waarin de relatie tussen de cognitieve en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling tot zijn recht komt. Mentoren, leerlingcoördinatoren en afdelingsleiders volgen de leerprestaties en de ontwikkeling van leerlingen in het digitale leerlingdossier. Bijzonderheden worden opgenomen in het digitale leerlingdossier.

3.1.3 Integratie van onderwijs en ondersteuning

We streven er op onze school naar dat alle docenten de basisbegeleiding kunnen geven. Dit betekent dat begeleiding een integraal onderdeel is van het dagelijks werk van alle docenten. In het onderwijs wordt enerzijds gewerkt aan een uitdagende en prikkelende leeromgeving die aansluit bij de specifieke didactische behoeften van de leerlingen, anderzijds wordt zorg gedragen voor het pedagogische klimaat dat aansluit bij de leerlingen. Er is een vangnet voor leerlingen die problemen ervaren op cognitief, op sociaal-emotioneel of op lichamenlijk gebied. De ouders worden hierbij betrokken.

Om een goede integrale leerlingbegeleiding te realiseren is het nodig dat de pedagogische en didactische benadering van de leerling op elkaar aansluiten. De verantwoordelijkheid voor het monitoren van het pedagogisch en didactisch klimaat ligt bij de schoolleiding.

3.1.4 Testen en onderzoeken

Om een beeld te krijgen van de capaciteiten, de motivatie en het welzijn van de leerlingen maakt Spieringshoek gebruik van een aantal testen.

In het eerste leerjaar worden bij elke leerling twee individuele testen afgenomen:

- Dyslexiesignaleringstest
- Cito volg (onderbouw)

Om de vinger aan de pols te kunnen houden op het gebied van (leer)ontwikkeling in het algemeen, neemt Spieringshoek deel aan de volgende onderzoeken:

1. De Jeugdmonitor van het CJG

Deze wordt jaarlijks door het CJG in de eerste klas afgenomen. De test geeft weer hoe het met de geestelijke en lichamenlijke gezondheid is van de leerlingen, afgezet tegen het gemiddelde in de regio Rotterdam. Op basis van de test worden leerlingen door de CJG uitgenodigd worden voor een individueel gesprek met de CJG-verpleegkundige, mits de ouders daar toestemming voor geven. De school krijgt de individuele testresultaten niet te zien, maar er vindt wel een terugkoppeling plaats aangaande opvallende trends. Per schooljaar wordt door het CJG een extra doelgroep gekozen om te monitoren.

2. Tevredenheidsonderzoeken

In het kader van de kwaliteitszorg worden tevredenheidsonderzoeken gehouden onder leerlingen, medewerkers en ouders. Hierin zijn vragen over welbevinden en veiligheidsbeleving opgenomen. De uitkomsten van deze onderzoeken worden meegenomen bij de evaluatie en eventuele bijstelling van het beleid.

3.1.5 Volgen van de ondersteuningsroute vanuit het Samenwerkingsverband

Om te kunnen bepalen welke (extra) ondersteuning passend is bij de behoeften van een leerling, heeft het Samenwerkingsverband de ideale ondersteuningsroute ontwikkeld. Als school volgen wij deze ondersteuningsroute.

De ondersteuningsroute bestaat uit de volgende stappen:

1. Warme overdracht vanuit de basisschool of een andere VO school
2. Observeren en signaleren in de school
3. Basisondersteuning inzetten om de leerling te begeleiden
4. Als de basisondersteuning ontoereikend is, of onderwijsbehoeften onduidelijk zijn na een vooroverleg (VOT) een ondersteuningsteamtraject (OT) met ouders en leerlingen organiseren
5. Indien noodzakelijk een kort adviestraject (KAT) uitvoeren door de onderwijsondersteuning specialist (OOS) om de onderwijsbehoeften in kaart te brengen

6. Inzetten van extra ondersteuning als onderwijsbehoeften langdurig meer inzet vragen dan vanuit basisondersteuning kan worden geboden
7. Beoordeling door deskundigen vanuit het samenwerkingsverband als er aan zware ondersteuning wordt gedacht
8. Opstellen van een ontwikkel perspectiefplan (OPP) voor een leerling
9. Monitoren en evalueren van het OPP

3.1.6 Evaluatie en bijstellen van de ondersteuning en begeleiding

Jaarlijks stellen we de vast of de geboden ondersteuning en begeleiding voldoende is geweest. Met tussentijdse ijkmomenten kan tussendoor bijgestuurd worden daar waar nodig.

3.2 Preventieve en licht-curatieve interventies

Uit enquêtes onder ouders, leerlingen en medewerkers komt naar voren dat Spieringshoek een veilige school is. Veiligheid is een belangrijk uitgangspunt, zowel in de klas als daarbuiten. Zowel op organisatorisch als onderwijskundig vlak is Spieringshoek actief om deze kwalificatie in ere te houden. Zo hebben wij een A.E.D. en een groep BHV'ers die elk jaar bijgeschoold worden.

Spieringshoek is rolstoeltoegankelijk, heeft een lift en legt bijzondere voorzieningen aan, indien dit binnen onze mogelijkheden valt, om onderwijs te kunnen bieden aan de leerlingen die graag naar onze school komen.

In het Sociaal Veiligheidsplan staat beschreven hoe de veiligheid op school geborgd wordt en hoe dit jaarlijks wordt geëvalueerd en actueel gehouden wordt. In het plan zijn alle protocollen en regelingen die betrekking hebben op de sociale en fysieke veiligheid opgenomen. Op de site is het sociaal veiligheidsplan te vinden en een exemplaar staat bij de rector-bestuurder, de conciërges en bij de receptie.

De school maakt veelvuldig gebruik van specialisten om de ondersteuning te krijgen die de basisondersteuning overstijgt. De school maakt tevens gebruik van de preventieve inzet van ondersteuningspartners om beter te kunnen signaleren en om sneller lichte hulp in te kunnen zetten. De hierboven genoemde ondersteuning kan worden aangeduid als tweedelijns- en derdelijnsondersteuning. Hieronder volgt een opsomming van ons aanbod in dezen:

3.2.1 De tweedelijnsondersteuning

Leerlingen die andere begeleiding nodig hebben dan in de eerste lijn (door met name ouders, mentor en docent) geboden kan worden, worden door de mentor verwezen naar de tweedelijnsondersteuning. Leerlingen kunnen zowel op cognitief als sociaal-emotioneel gebied binnen school ondersteuning krijgen. Voor deze leerlingen vormt de tweedelijnsondersteuning een vangnet. Ondersteuning kan zowel curatief als preventief geboden worden.

De tweedelijnsondersteuning bestaat uit:

1. Keuze Werk Tijd (KWT)
2. Huiswerkbegeleiding
3. Begeleidingsgroep
4. Wiskunde voor instromers vmbo-tl
5. Lenteschool
6. Werkcollege Leerlingen helpen leerlingen
7. Wiskunde voor ouders
8. Schoolpsycholoog
9. Gezinspecialist

10. Dyslexiecoach
11. Faalangstbegeleiding
12. Rots- en Watertraining
13. Begeleiders leerling met extra ondersteuning
14. Vertrouwenspersoon
15. Ontwikkeling taalvaardigheid

1 Keuzewerktijd (KWT)

In de brugklas kunnen leerlingen zich via hun mentor opgeven voor extra uitleg bij een vak. Dit wordt geboden tijdens keuzewerktijd (KWT). KWT is van korte duur, de leerling kan zich in verschillende periodes voor verschillende vakken opgeven. Daarnaast worden in de brugklas studielessen gegeven. Hier leren leerlingen bijvoorbeeld plannen van hun huiswerk.

2 Huiswerkbegeleiding

Op Spieringshoek kunnen leerlingen zich opgeven voor de vrijwillige huiswerkklas. Elke dag na schooltijd krijgt de leerling de kans om huiswerk te maken, bijvoorbeeld omdat dit thuis niet lukt. Een begeleider zorgt voor stilte en de mogelijkheid te kunnen concentreren.

Als leerlingen voortdurend hun huiswerk niet in orde hebben, kan de mentor de leerling verplichten een tijdje huiswerk te maken op school. Ook hierbij houdt een begeleider toezicht.

Daarnaast is er huiswerkbegeleiding. Als het een leerling niet lukt om op een goede manier huiswerk te maken dan kan er gekozen worden, of verplicht worden door de mentor, om een serie huiswerkbegeleiding (leren leren) te volgen tijdens het KWT. De mentor begeleidt de leerling bij het plannen en memoriseren.

Spieringshoek heeft een samenwerkingsovereenkomst met het huiswerkbegeleidingsinstituut After's Cool. Ouders kunnen er tegen betaling voor kiezen om voor een bepaalde periode hun kind intensief te laten begeleiden door After's Cool op Spieringshoek. De coördinator van After's Cool is op elke middag aanwezig en kan desgewenst contact opnemen met mentoren en afdelingsleiders.

3 Begeleidingsgroep

De begeleidingsgroep heeft als doel de leerlingen uit klas 1 en 2 te begeleiden die cognitief het niveau aankunnen, maar daarbij wel wat hulp nodig hebben om succesvol de eerste schooljaren door te komen. Toelating gebeurt op basis van vrijwilligheid. Leerlingen van wie door de basisschool wordt aangegeven dat zij begeleiding nodig hebben, komen voor deze groep in aanmerking. Per leerling wordt bekeken of het gaat om algemene of vakspecifieke begeleiding.

4 Doorstroomprogramma voor instromers vmbo-tl

Leerlingen die instromen vanuit vmbo-tl in 4 havo krijgen begeleiding van After's Cool om de overgang goed te laten verlopen. Deze begeleiding is zowel vakinhoudelijk als op het gebied van studievaardigheden.

5 Lenteschool

Leerlingen van de 2^e, 3^e en 4^e klas die na het tweede trimester nog niet voldoen aan de bevorderingsnorm, kunnen door middel van het schrijven van een motivatiebrief zich aanmelden bij de Lenteschool. Gedurende de eerste week van de meivakantie krijgen zij een individueel programma om hun kennis en vaardigheden (maar ook het zelfvertrouwen) te vergroten. De docenten leveren het lesmateriaal en afsluitende toets, de begeleiding is in handen van After's Cool.

6 Leerlingen helpen leerlingen

Leerlingen uit de bovenbouw geven bijles aan leerlingen in de onderbouw. Onderling worden afspraken gemaakt over het vak en het moment.

7 Wiskunde voor ouders

Elk schooljaar kunnen ouders van de onderbouw zich opgeven voor bijscholing wiskunde. Een wiskundedocent geeft deze lessen. De achterliggende gedachte van deze scholing is dat ouders hun kinderen beter kunnen begeleiden bij het vak wiskunde.

8 Schoolpsycholoog

De schoolpsycholoog is vast in dienst op Spieringshoek. Haar grootste taak bestaat uit het testen van leerlingen en het voeren van gesprekken met leerlingen als daar behoefte aan is. Het verzoek om testen komt veelal voort uit onzekerheid/twijfel over niveau of concentratie. De test kan inzicht geven in wat de leerling nodig heeft om een diploma te halen.

9 Gezinsspecialist

De gezinsspecialisten zijn samen 24 uren in de week op Spieringshoek.

De gezinsspecialist (GS) maakt deel uit van het Casusoverleg. Als een leerling wordt aangemeld bij de gezinsspecialist dan wordt gestart met een intakegesprek, om van daaruit vast te stellen wat de leerling nodig heeft. Indien nodig kan de gezinsspecialist contact opnemen met het WOT (wijkondersteuningsteam).

Naast het feit dat leerlingen via het casusoverleg of de mentor/afdelingsleider bij de gezinsspecialist terecht komen, kunnen leerlingen zelf initiatief nemen om contact te leggen met de gezinsspecialist. De gezinsspecialist meldt bij de ondersteuningscoördinator om welke leerlingen het gaat. De gezinsspecialist zal zeer beperkt inhoudelijke informatie geven over de gesprekken die hij¹ gevoerd heeft, tenzij de veiligheid van de leerling in het geding is.

10 Dyslexiecoach

De dyslexiecoach zorgt ervoor dat alle eersteklassers aan het begin van het schooljaar een signaleringstest dyslexie maken. Deze test geeft aan of er sprake zou kunnen zijn van dyslexie. De dyslexiecoach neemt contact op met de ouders van leerlingen bij wie dat vermoeden geconstateerd is. Deze leerlingen krijgen een aanvullend onderzoek om het vermoeden van dyslexie te bevestigen. Als dit vermoeden bevestigd wordt door de onderzoeken wordt de leerling doorverwezen naar een orthopedagoog. Deze orthopedagoog neemt een laatste onderzoek af. Indien er sprake is van dyslexie, wordt er een verklaring door de orthopedagoog afgegeven. Deze verklaring dient als uitgangspunt voor docenten, mentoren en afdelingsleiders. De mogelijkheid bestaat dat er begeleiding door de orthopedagoog wordt geadviseerd gedurende 12 tot 18 maanden.

In de klas houdt men rekening met dyslexie door:

- * dyslexiefouten niet aan te rekenen
- * spellingfouten bij de talen aangepast te normeren
- * voorleesbeurten alleen in overleg te geven
- * proefwerken aan te bieden in Arial 12
- * extra tijd te geven bij proefwerken, indien nodig
- * eventueel een toets mondeling af te nemen
- * de leerling met dyslexie in toetsweken in aparte lokalen te roosteren
- * de leerling positief te benaderen.

¹ In dit document is voor de leesbaarheid de mannelijke vorm gebruikt. Daar waar hij/hem staat, kan ook zij/haar worden gelezen.

Dyslectische leerlingen beschikken over een dyslexiepas die zij desgevraagd aan de docent kunnen tonen. De namen van de leerlingen worden vermeld in de Spinfo (personeelsblad) en op het personeelsgedeelte van de website.

Ieder jaar organiseert de dyslexiecoach een ouderavond voor de ouders van nieuwe leerlingen met dyslexie. Ook voor de examenleerlingen wordt een bijeenkomst georganiseerd. Alle nieuwe leerlingen met dyslexie volgen een blok keuzewerktijd 'omgaan met dyslexie'. Dit blok wordt gegeven door de dyslexiecoach.

De dyslexiecoach regelt voor leerlingen gesproken boeken of boeken voor speciale dyslexiesoftware als ze hiermee willen werken. De dyslexiecoach geeft informatie aan ouders en leerlingen over het omgaan met dyslexie. De dyslexiecoach onderhoudt hiervoor contact met externe organisaties.

Bij dyscalculie biedt Spieringshoek de leerling extra tijd bij een toets.

11 Trainer faalangstreductie

Via verschillende routes kunnen leerlingen in aanmerking komen voor faalangstbegeleiding. In de brugklas geeft de School-vragen-lijst (SVL) een score. Als deze score erg laag is, wordt de leerling uitgenodigd voor de SSAT (situatie specifieke angst test). In klas 2 en 3 meldt de mentor een leerling aan voor de SSAT.

Als een leerling faalangst heeft, zijn er twee manieren van begeleiden; één op één gesprekken of een groepstraining. De faalangstreductiebegeleiders bepalen met elkaar de beste vorm van begeleiden voor een leerling. In de bovenbouw kunnen leerlingen faalangsttraining krijgen met als insteek examenvrees.

12 Rots en Watertraining

Het doel van Rots en Watertraining is het bevorderen van een positieve ontwikkeling van sociale en emotionele competenties en het voorkomen en/of verminderen van problemen op het intrapersonlijke domein (hoe zien leerlingen zichzelf) en het interpersoonlijke domein (hoe gaan leerlingen met elkaar om) bij kinderen en jongeren.

Het leren hanteren van het Rots en Waterconcept geeft leerlingen meer inzicht in sociale situaties en de impact van hun eigen gedrag. Rots staat voor eigen grenzen aan kunnen geven, zelfstandig beslissingen kunnen nemen, een eigen weg kunnen gaan. Water staat voor communicatie, kunnen luisteren, samen naar oplossingen kunnen zoeken, en de grenzen van anderen te respecteren. Gaandeweg dit proces leren zij, o.a. in sociale situaties, weloverwogen beslissingen te nemen en ontwikkelen zij meer en veelzijdigere gedragsalternatieven.

Meerdere docenten op Spieringshoek zijn opgeleid om de training te geven. Deze training kan in de groep (bijv. klas) of individueel gegeven worden. Leerlingen worden hiervoor aangemeld door de mentor.

13 Begeleiding van leerlingen met extra ondersteuning

Als een leerling binnenkomt met extra ondersteuning of als er voor een leerling extra ondersteuning is aangevraagd, dan wordt per leerling bekeken wie deze leerling het beste kan begeleiden. De begeleider probeert er voor te zorgen dat de leerling zich veilig en prettig voelt op school en in staat is om zijn schoolwerk goed uit te voeren. Hierbij is er nauwe samenwerking met de OOS (onderwijsondersteuning specialist).

De begeleider is de brug tussen ouders en de school en het eerste aanspreekpunt voor de leerling en de ouders bij problemen. Tevens is de begeleider het eerste aanspreekpunt voor collegae voor zaken die de leerling betreffen. Hierbij gaat het vooral om zaken die de begeleiding aangaan. De begeleider werkt samen met de leerling en ouders, de afdelingsleider, de leerlingcoördinator en de OOS.

14 De Vertrouwenspersoon

Leerlingen die de omgang met docenten of andere volwassenen binnen de school, met medeleerlingen of personen in hun directe leefomgeving als problematisch ervaren door grensoverschrijdend gedrag (bijvoorbeeld seksueel intimiderend, discriminerend of ander bedreigend gedrag), kunnen contact leggen met de vertrouwenspersonen van onze school. De vertrouwenspersoon legt verantwoording af aan de ondersteuningscoördinator. Jaarlijks brengt de vertrouwenspersoon een algemeen verslag uit aan de rector zonder het noemen van namen en specifieke inhoudelijke informatie.

15 Ontwikkeling taalvaardigheid

In de lessen Nederlands is aandacht voor ontwikkeling van taal. Hierbij wordt gewerkt naar de referentieniveaus. Daarnaast is in 2020 het project TaalChamp gestart. Leerlingen die op het gebied van taalvaardigheid een leervertraging hebben, worden via dit project in de brugklas gestimuleerd in hun taalontwikkeling. Het project gaat uit van taalontwikkeling door zelf actief te lezen en te schrijven.

3.2.2 De derdelijnsondersteuning

Het kan voorkomen dat een leerling meer ondersteuning nodig heeft dan de school intern kan bieden. Deze hulp kan plaatsvinden terwijl de leerling gewoon het onderwijs op Spieringshoek volgt. Het kan echter ook zijn dat de problematiek zo ernstig is, dat het onderwijsproces tijdelijk verbroken wordt of buiten schoolverband plaatsvindt.

Spieringshoek heeft om deze ondersteuning te kunnen bieden onder andere contact met de volgende instellingen:

- Steunpunt Onderwijs
- Onderwijsondersteuning specialist
- PCL (permanente commissie leerlingenzorg)
- CJG (centrum voor jeugd en gezin)
- Leerplicht
- Minters / Gezinspecialist

De ondersteuningscoördinator bespreekt samen met ouders en de onderwijsondersteuning specialist (OOS) wat de best passende route is. Door regelmatig overleg met de instellingen is het mogelijk de juiste vorm van hulp te vinden.

3.3 Het pestprotocol

Op elke school wordt wel eens gepest, dat is niet helemaal te voorkomen. Juist daarom is het belangrijk dat de school alert is op mogelijk pestgedrag, een preventief beleid voert om pesten te voorkomen en adequaat handelt als het pesten toch plaatsvindt. Ons pestprotocol staat op de site en is daarmee voor iedereen inzichtelijk. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten, ook digitaal, wordt hierbij genoemd en onderscheiden. In de leerjaren 1 t/m 3 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere studielessen. Het digitaal pesten neemt hierin een belangrijke plaats in. De leerlingen maken in deze lessen onder begeleiding van de mentor samen omgangsafspraken. Indien een mentor of docent gedurende het jaar daartoe aanleiding ziet, besteedt hij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd.

In klas 1 wordt in het begin van het schooljaar enkele lessen stilgestaan bij het pestprotocol door het gebruik van de lessenserie “Pesten is geen lolletje”. Ook in de overige leerjaren heeft omgang met elkaar een prominente plek in het mentorprogramma.

Als er toch sprake is van pestgedrag zal de Anti-Pestcoördinator door de afdelingsleider worden ingeschakeld. Deze zal de gesprekken en de nazorg volgens het onderstaande protocol verzorgen.

4 Onderwijsondersteuning en begeleidingsstructuur

4.1 Algemene structuur

Jonge mensen hebben steun nodig bij hun cognitieve, sociale en sociaal-emotionele ontwikkeling. Thuis is er begeleiding door ouder(s)/opvoeder(s), op school door docenten, mentoren, leerlingcoördinatoren en afdelingsleiders. Het kan voorkomen dat een leerling extra ondersteuning nodig heeft buiten de algemene begeleiding. Dan is het belangrijk dat die ondersteuning er ook is. Op onze school onderscheiden we drie niveaus van ondersteuning: eerstelijnsondersteuning, tweedelijnsondersteuning en derdelijnsondersteuning. Hieronder staat beschreven wat de kenmerken zijn van de eerstelijnsondersteuning en welke mensen op verschillende momenten ondersteuning kunnen bieden.

De schoolleiding heeft als taak te zorgen dat de drie niveaus goed functioneren. In dit kader is zij verantwoordelijk voor:

- het bewaken en borgen van de ondersteuning binnen de school
 - het inventariseren van ondersteuningsbehoefte bij leerlingen binnen de school
 - het schrijven en actueel houden van het schoolondersteuningsprofiel.
- Deze wordt ook voor feedback voorgelegd aan betrokkenen bij de ondersteuning.

4.1.1 De eerstelijnsondersteuning

De eerstelijnsondersteuning bestaat uit ondersteuning die geboden wordt door mensen die in direct contact staan met de leerling en hem of haar in het dagelijks leven bijstaan. Het gaat hier om het geven van algemene leerlingbegeleiding en minder complexe vormen van ondersteuning, waarbij (nog) geen gespecialiseerde ondersteuning nodig is.

De eerstelijnsondersteuning wordt vormgegeven door:

ouder(s)/opvoeder(s)
docent
mentor
leerlingcoördinator
afdelingsleider
ondersteuningscoördinator
decaan
tutoren

Ouder(s)/opvoeder(s)

De eerste en belangrijkste laag in de ondersteuning voor een leerling vormen zijn of haar ouder(s) of opvoeder(s). Zij dragen immers als eerste de taak en verantwoordelijkheid voor het welzijn van hun kind. Vanuit die verantwoordelijkheid verwachten wij dat ouder(s)/opvoeder(s) de school zo goed mogelijk bij de opvoeding en de ondersteuning betrekken en steunen. De school streeft een goede samenwerking na met de ouder(s)/opvoeder(s) vanuit de visie dat samen optrekken in de opvoeding van groot belang is voor een goede ontwikkeling van een kind.

Wat verwachten we van ouder(s)/opvoeder(s)?

We verwachten van ouder(s)/opvoeder(s) dat zij een goed contact onderhouden met de school, gevraagd en ongevraagd. Dat betekent dat zij alle relevante informatie verstrekken over hun kind aan de school en dat zij een serieuze gesprekspartner zijn voor de mentor. Het betekent ook dat zij vroegtijdig de mentor informeren indien problemen zich voordoen. Ouder(s)/opvoeder(s) ondersteunen de visie van de school en houden zich aan de afspraken zoals die op het inschrijfformulier zijn vastgelegd.

Docent

Docenten aan onze school zijn als eerste verantwoordelijk voor het scheppen van een goed schoolklimaat, waarin cognitieve vorming, sociale en sociaal-emotionele ontwikkeling centraal staan. De leerling leert in het primaire onderwijsproces onder begeleiding van de docent in toenemende mate verantwoordelijkheid nemen voor zijn eigen leergedrag en leerontwikkeling. Ook draagt de docent nadrukkelijk bij aan de ontwikkeling van de leerling in het algemeen. Hij heeft een voorbeeldfunctie en een rol als pedagoog. Op het gebied van begeleiding en ondersteuning heeft een docent een signalerende en uitvoerende rol. De docent staat daarbij in nauw contact met de mentor, leerlingcoördinator en afdelingsleider.

Leerlingbesprekingen

De docenten van de onderbouw komen driemaal per jaar in vergadering bijeen om de (cijfermatige) vorderingen van de leerlingen te bespreken. In die leerlingbesprekingen worden ook andere aspecten besproken die een rol spelen in de ontwikkeling van een leerling. De docentenvergadering kan ook gezamenlijk besluiten tot verwijzing naar KWT, de huiswerkklas of andere vormen van ondersteuning. Daarnaast beslissen de docenten in de laatste vergadering over bevordering van een leerling naar een volgend schooljaar.

In de bovenbouw wordt eenmaal per jaar vergaderd. De docenten wisselen op andere momenten notities uit. Mentoren, de leerlingcoördinator en afdelingsleider gebruiken deze notities als leidraad bij het voeren van gesprekken met leerlingen en ouders en bij het opstellen van een plan van aanpak met de leerling.

Mentor

Binnen de begeleiding van leerlingen neemt de mentor een bijzonder belangrijke plaats in. Hij is de eerste persoon bij wie een leerling terecht kan: de spil in de leerlingbegeleiding en in de eerstelijns-ondersteuning. De mentor is degene tot wie leerlingen en ouders zich als eerste kunnen wenden als het in welk opzicht dan ook niet goed gaat met de leerling. Iedere klas heeft een mentor die de leerling begeleidt. De mentor volgt de cijfermatige ontwikkeling van de leerling. Hij is zo in staat cognitieve achterstanden vroegtijdig te signaleren. Verder volgt de mentor de persoonlijke ontwikkeling van de leerling om zo sociaal-emotionele problematiek vroegtijdig te signaleren en vervolgens te kijken welke eventuele extra begeleiding of ondersteuning nodig is. Als de mentor een bepaald probleem signaleert bij een leerling of in de klas, bespreekt hij dit met de leerling(en) en hij zorgt ervoor dat er naar een adequate oplossing wordt gezocht. Het kan betekenen dat er extra ondersteuning bovenop de gewone begeleiding nodig is. Soms kan de mentor zelf deze ondersteuning bieden, soms ook gaat dit zijn competentie te boven. Afhankelijk van het probleem of de hulpvraag overlegt hij direct na het signaleren van het probleem met de afdelingsleider en ondersteuningscoördinator en neemt hij, indien nodig, contact op met de ouders. Met de afdelingsleider en ondersteuningscoördinator bespreekt de mentor welke ondersteuning nodig is en of er verwijzing plaats moet vinden naar specifieke ondersteuning binnen de school of daarbuiten.

Mentoruur

De mentor heeft een ingepland mentoruur waarin hij ofwel klassikaal leerlingen begeleidt ofwel individuele gesprekken voert met de leerlingen.

Tijdens de mentorlessen in de eerste en tweede klas verzorgt de mentor de studielessen. In deze lessen wordt aandacht besteed aan de studievoordigheden, zoals het omgaan met de agenda, het huiswerk en groepsvormingsprocessen. In de derde, vierde, vijfde en zesde klas ligt de nadruk meer op planning en het versterken van de motivatie van de leerling. Daarnaast vinden in het mentoruur activiteiten plaats gericht op profiel en beroepskeuze. Het zogenaamde “LOB-traject” (loopbaanoriëntatie).

Leerlingcoördinator

De leerlingcoördinator is verantwoordelijk voor de leerlingbegeleiding daar waar de begeleiding de mentor competentie van de mentor te boven gaat. Daarnaast is de leerlingcoördinator dagelijks ruim beschikbaar voor leerlingen om eerstelijns begeleiding te kunnen bieden.

Afdelingsleider

De afdelingsleider is samen met de ondersteuningscoördinator de spil in de organisatiestructuur van de leerlingbegeleiding en leerlingondersteuning binnen de school. Hij is verantwoordelijk voor de leerlingbegeleiding in zijn leerjaar en coördineert daarbinnen de ondersteuning voor de leerlingen. Hij draagt er zorg voor dat zijn leerlingen de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Dit doet hij samen met de leerlingcoördinator, de mentor en de ouders. Indien de afdelingsleider geïnformeerd wordt door de leerling, de mentor, de ouders of iemand anders dat er ondersteuning nodig is, organiseert hij de juiste vorm van ondersteuning, veelal binnen de school. Soms is de hulpvraag zo duidelijk dat hij direct verwijst naar speciale ondersteuning.

Ondersteuningscoördinator

De ondersteuningscoördinator is samen met de afdelingsleider de spil in de organisatiestructuur. Hij stemt samen met de mentoren, leerlingcoördinator en afdelingsleider af op welke manier de begeleiding en ondersteuning aan leerlingen wordt vormgegeven. Hij spreekt met leerlingen en ouders op het moment dat er meer begeleiding nodig is dan in de eerste lijn kan worden geboden. Daarnaast organiseert hij het casusoverleg, legt en onderhoudt contacten met externe begeleiders en hulpverleners en organiseert Ondersteuningsteam trajecten (OT's). De ondersteuningscoördinator stelt samen met betrokkenen ontwikkelperspectiefplannen op en coördineert de inzet bij extra ondersteuning.

Decaan

De decaan begeleidt samen met de mentoren de profielkeuze. Daarnaast ondersteunt de decaan de leerlingen bij de keuze voor vervolgopleiding (en beroep).

Tutoren

Tutoren zijn leerlingen uit de vierde klas die fungeren als een speciale mentor voor eersteklas leerlingen. Deze tutoren hebben als voornaamste doel de leerlingen uit de eerste klas, die aan hen zijn toevertrouwd, wegwijs in en vertrouwd te maken met de school. Dat doen zij o.a. door het organiseren van introductiebijeenkomsten en het plannen van een vaste pauze waarin de eerstejaars kunnen lunchen met de tutoren. Ook worden de tutoren verwacht bij disco's e.d.

4.2 Competentieontwikkeling op het gebied van leerlingondersteuning

Jaarlijks wordt nieuwe docenten een mentorcursus aangeboden. De overige personeelsleden kunnen hun kennis- en vaardighedeniveau op het gebied van leerlingenbegeleiding versterken door bij- en

nascholing. Jaarlijks worden met de personeelsleden functioneringsgesprekken gevoerd waarin het functioneren als mentor een onderdeel is van het gesprek. Via het persoonlijk ontwikkelingsplan wordt schoolbreed aandacht besteed aan specifieke elementen van de leerlingenbegeleiding van de mentoren.

Niet elke docent wordt verzocht mentor te zijn. Wel wordt van elke docent verwacht dat hij of zij bereid is mentor te zijn.

4.3 Het Casusoverleg

Als een leerling in cognitief of in sociaal-emotioneel opzicht problemen heeft of lijkt te ontwikkelen en de mentor en de afdelingsleider niet samen kunnen bepalen welke ondersteuning nodig is, wordt deze leerling besproken in het Casusoverleg. Gezamenlijk wordt bekeken met welke ondersteuning binnen of buiten de school de leerling het beste geholpen kan worden. Daarnaast wordt in het Casusoverleg de voortgang van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte besproken. Ook leerlingen met zorgwekkend ziekteverzuim kunnen in het Casusoverleg besproken worden. Aanmelding voor het Casusoverleg geschiedt via mentor, leerlingcoördinator of afdelingsleider. Leerrecht heeft tijdens het Casusoverleg een spreekuur voor leerlingen die veel verzuimen of te laat komen. De leerlingcoördinator of de afdelingsleider meldt leerlingen hiervoor aan.

Het Casusoverleg vindt om de week plaats. Hierin hebben de volgende personen zitting:

- ondersteuningscoördinator als voorzitter
- gezinsspecialist
- onderwijsondersteuning specialist
- leerrecht en de jeugdverpleegkundige schuiven aan indien gewenst

5 Planmatig werken

Alle begeleidingsgegevens, waaronder het onderwijskundig rapport van de basisschool worden digitaal vastgelegd. Het leerlingvolgsysteem wordt vanaf de brugklas tot aan het behalen van het diploma aangevuld met alle in die jaren relevante informatie aangaande de betreffende leerling.

De school neemt deel aan de warme overdracht in de regio van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs. De ondersteuningscoördinator sluit aan bij de Permanente Commissie Leerlingenzorg (PCL).

De school heeft banden met HBO- en wo-instellingen om een goede overstap naar het hoger onderwijs te bevorderen. De school heeft zich verbonden aan het samenwerkingsverband HO-VO Rijnmond, om de aansluiting van het VO naar het HBO te verbeteren.

Spieringshoek neemt genormeerde Cito Volgtoetsen af in de onderbouw om prestaties op het gebied van taal- en rekenen te kunnen monitoren.

Gedurende de schoolloopbaan worden diverse enquêtes afgenomen om het welbevinden van de leerlingen in kaart te brengen. Op basis van de resultaten wordt gekeken of het vigerende beleid voldoet of dat het aangepast moet worden.

Na elk trimester worden voor de onderbouw rapportvergaderingen georganiseerd waarin niet alleen aandacht is voor de cognitieve prestaties, maar ook voor de ‘mens achter de leerling’. De bevindingen worden via notities in het leerlingvolgsysteem opgenomen. Er wordt actie ondernomen indien nodig. De mentor en afdelingsleider monitoren dit.

In het eerste trimester vinden er leerlinggestuurde gesprekken plaats waarin de doelen van de leerling voor dat jaar worden besproken en vastgelegd. Leerling, ouders en mentor zijn aanwezig bij dit gesprek.

Op de tweemaal per jaar gehouden 'tafeltjesavonden' vinden individuele gesprekken tussen vakdocent of mentor en ouders plaats om de leerlingen te bespreken. Daarnaast kent ieder leerjaar aan het begin van het schooljaar een ouderavond.

Jaarlijks wordt de ondersteuningsstructuur en de kwaliteit van de geboden ondersteuning geëvalueerd:

- is de ondersteuningsstructuur efficiënt en effectief georganiseerd?
- krijgt elke leerling de ondersteuning die nodig is?
- is de ondersteuning voldoende toegankelijk voor leerlingen?
- in welke mate wordt gebruik gemaakt van de verschillende speciale ondersteuning binnen de school?
- is er behoefte aan aanvullende speciale ondersteuning binnen de school?
- functioneert het Casusoverleg naar behoren?

Op basis van de evaluatie kunnen het ondersteuningsbeleid en het ondersteuningsplan indien nodig bijgesteld en geborgd worden.

De inspectie beoordeelt de wijze waarop Spieringshoek haar ondersteuning planmatig uitvoert als voldoende.

6 Kwaliteit

De onderwijsinspectie beoordeelde in het schooljaar 2016 – 2017 zowel de havo- als de vwo-afdeling van Spieringshoek als voldoende. De school is dan ook in het basisarrangement van toezicht geplaatst.

De inspectie baseert het oordeel op basis van de kwaliteit van het onderwijs en op basis van volgende indicatoren:

- Onderwijspositie t.o.v. advies PO
- Onderbouwsnelheid
- Bovenbouwsucces
- Examencijfers

Spieringshoek kent weinig voortijdig schoolverlaters. De leerlingen die op een lager niveau of op een andere school verder gaan, worden te allen tijde eerst ingeschreven bij een andere onderwijsinstelling alvorens ze door Spieringshoek worden uitgeschreven.

7 Conclusie en ambities

In deze paragraaf wordt een aantal punten geformuleerd op welk gebied we de zorg aan de leerlingen nog kunnen verbeteren.

7.1 Beter integratie van onderwijs en ondersteuning

Spieringshoek kan de ondersteuning met name verbeteren door deze beter te integreren in het onderwijs zelf. Rondom het primaire onderwijsproces kent de school een groot aantal gespecialiseerde begeleiders, die de leerlingen ondersteunen. De ondersteuning die de begeleiders op deze gebieden geven, kan alleen maar effectief zijn als deze onderschreven en uitgevoerd wordt

door de docenten. Hiervoor is begrip nodig bij docenten voor dyslectische, faalangstige, autistische leerlingen, leerlingen met ADHD of ADD. De wil om hen te ondersteunen is een voorwaarde voor het slagen van beleid op dit gebied. Verdere scholing van docenten op deze gebieden is dan ook de komende jaren een vereiste. Het omgaan met leerlingen met een ondersteuningsbehoefte hoort volgens onze school tot de competenties van een docent en moet dan ook een onderdeel zijn van het functioneringsgesprek.

7.2 Ontwikkeling en uitvoering taalbeleid

Op verschillende manieren proberen we onze leerlingen 'taliger' te maken en daartoe wordt gewerkt aan het vergroten van de woordenschat en wordt lezen bevorderd. Onze leerlingen van de onderbouw nemen verplicht een leesboek mee naar school. Tijdens een invalles of wanneer leerlingen eerder klaar zijn met een toets, kunnen ze hun leesboek pakken.

We hopen met de verschillende activiteiten het leerrendement van onze leerlingen te verhogen. In het schooljaar 2020-2021 worden de voorbereidingen getroffen voor een nieuw taalbeleidsplan. Het taalbeleidsplan wordt in het schooljaar 2021-2022 geheel herzien. Daarnaast wordt in de komende jaren ingezet op projecten die de taalvaardigheid van leerlingen moet versterken.

7.3 Proactief mentoraat: versterking oudercontact

De betrokkenheid van de ouders bij onze school is groot. Dat uit zich in een hoge opkomst bij ouder- en tafeltjesavonden. De school vindt het contact met de ouders belangrijk en maakt hier graag gebruik van. Mentoren informeren ouders van het begin af aan en betrekken hen bij de ontwikkeling van het kind op school. Contacten moeten niet pas gelegd worden als er sprake is van een probleem, contacten moeten er vanaf het begin zijn. Als ouders en mentoren elkaar kennen en er sprake is van een vertrouwensband, is het ook veel gemakkelijker eventuele problemen van welke aard ook te bespreken en op te lossen. Daarom is het belangrijk dat het mentoraat proactief is, waarbij mentoren vaker initiatieven nemen richting ouders en dit ook in een vroeger stadium doen. Ouders worden daarbij gezien worden als partners van de school in de vorming van het kind. De leerlinggestuurde gesprekken vormen hierin een goed middel en biedt de leerling regie over zijn eigen leerproces.

8 Tot slot

Spieringshoek beoogt met dit schoolondersteuningsprofiel een kwaliteitsverbetering in de begeleiding van leerlingen te bewerkstelligen. Door een systematische evaluatie en bijstelling van het hierboven beschreven profiel, probeert de school ondersteuningsbehoefte en ondersteuningsaanbod zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen. Dit document is dan ook dynamisch van aard en zal jaarlijks worden bijgesteld.

Annemarie Hartemink

Annerieke van Grol

Vastgesteld april 2018 – laatst bijgesteld mei 2021